

1. Įžymūs žmonės šalia mūsų

Kodėl kai kurie žmonės laikomi įžymybėmis?

Kas yra įžymybė? Tai žmogus, kurį atpažįsta ir dėl tam tikrų priežasčių gerbia didžioji dalis visuomenės. O priežasčių gali būti įvairių: vienus laikome įžymiais dėl parodytos drąsos, kitus – dėl ypatingo talento, gebėjimų ar dėl to, kad jais pasitikiame, suteikiame svarbias pareigas. Dar kitiems įžymybės statusą suteikia kilmė. Vieni žmonės yra pasaulinės įžymybės, kiti laikomi kurios nors tautos, miesto ar, pavyzdžiui, mokyklos įžymybėmis.

1. Įvardykite asmenybes, kurias matote nuotraukose. Kodėl šie žmonės laikomi įžymybėmis?
2. Prisiminkite kokį nors su jūsų miestu ar gyvenvieta susijusį įžymų žmogų. Paaiškinkite, kuo jis nusipelnė, ką nuveikė.

Kokiais būdais išgarsėjama?

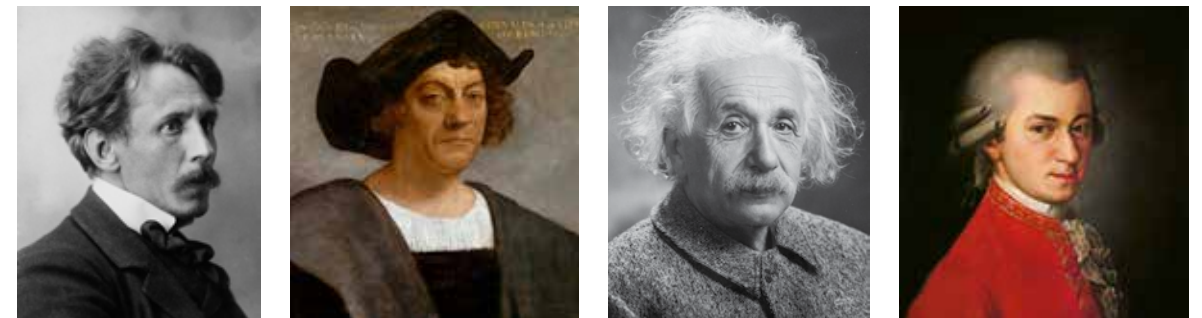
Ar galime įžymybe laikyti asmenį, kurį garbina ar už tam tikrus nuopelnus vertina tik keli žmonės? Matyt, ne. Kad būtum laikomas įžymiu, reikia, kad tave gerbtų ir tavo sektinus poelgius ar talentą vertintų didelė grupė žmonių. Pavyzdžiui, minint Lietuvos atkūrimo šimtmetį buvo sudarytas šimto žymiausių Lietuvos žmonių sąrašas. Į jį pateko ir plačiai visuomenei mažiau girdėtų, bet savo veiklos srityje nusipelnusių asmenybių, kurias pasiūlė specialiai sudaryta komisija.

Išgarsėti ypač padeda žiniasklaida. Pavyzdžiui, interneto portalai, televizijos laidos, spauda nuolat didelį dėmesį skiria įžymybių gyvenimui, kasdieniui veiklai ir net su jomis susijusiems gandams. Domimasi garsių žmonių nuomone svarbiais visuomeninio gyvenimo klausimais, smalsaujama apie jų elgesį, pažiūras, išvaizdą. Todėl įžymybių poelgiai, nuostatos dažnai tampa pavyzdžiu jomis pasitikintiems ir jų gyvenimu besidomintiems žmonėms.

1. Pasidomėkite, kokie žmonės pateko į žymiausių Lietuvos šimtmečio asmenybių sąrašo pirmąjį dešimtuką. Ar žinote, dėl kokių nuopelnų?
2. Sudarykite savąjį pasaulio įžymybių sąrašą. Pasistenkite, kad jame būtų įvairių sričių atstovų. Papasakokite plačiau apie pasirinktą asmenybę, pateikdami faktų apie jos gyvenimą, darbus ir nuopelnus.

Ilgalaikė ir trumpalaikė atmintis

Kartais žmonės įžymybės tampa tik po mirties. Pavyzdžiui, paaukoję gyvybę atlikdami kokį nors žygdarbį ar sukūrę meno šedevrą, kurio nesugeba tinkamai įvertinti gyvenamojo meto visuomenė. Atmintis apie pasiaukojamą poelgį ar laiką pralenkusią menininko kūrybą yra ilgalaikė. Dėl to prisimename Stepono Dariaus ir Stasio Girėno skrydį per Atlantą, dėl to dailininkas ir kompozitorius Mikalojus Konstantinas Čiurlionis tapo pasauline įžymybe.

1. Pažvelkite į keturių įžymių žmonių portretus. Kuriuos atpažinote? Padedami bendraklasių ar suaugusiųjų, sužinokite visų jų pavardes.
2. Ar yra įžymybių, kurias žinote jūs, bet nežino jūsų tėvai ir mokytojai? Pateikite pavyzdį.
3. Jei jūsų kaimynas sukėlė automobilio avariją ir buvo parodytas per televiziją, ar galima jį vadinti įžymybe? Paašikinkite savo atsakymą.
4. Kartais įžymybės pavadiname žvaigždėmis. Kaip manote, kodėl vartojamas būtent šis žodis? Kurių sričių įžymybės taip vadinamos dažniau?
5. Kaip manote, kas yra ilgalaikės ir trumpalaikės įžymybės?
6. Kartu su draugais pabandykite įsivaizduoti, kad tapote įžymybėmis. Papasakokite, ką veiktumėte, kaip gyventumėte.

1. Kuo ypatinga teta Petronėlė?

• Kaip atpažinti žymų žmogų? Vienas iš tokių – teta Petronėlė, apie kurią rašoma Jurgos Vilės knygoje „Sibiro haiku“. Šioje knygoje, kurios ištraukų jau skaitėme, pasakojama apie šeimos trėmimą į Sibirą. Teta Petronėlė, pasiėmusi knygų, savo noru prisidėjo prie išvežamos šeimos. Skaitydami ištraukas aptarkite, kodėl tetą Petronėlę galima laikyti įžymybe. Sugalvokite šiai ištraukai pavadinimą.

Teta Petronėlė – mano tėčio sesuo. Tikras fenomenas. Knygų prikauptė kalnus ir namuose atidarė biblioteką. Jos dėka net ir beraščiai skaityti išmoko. Pas Petronėlę į svečius užsuka kas netingi. Kai su ja šneki, atrodo, lyg keliautum... Ne vienas kavalierius apie mūsų tetą sparną režia. Bet ji laisva kaip vėjas.

Dar Petronėlė iš visokių gėlių ir šaknų verda dažus. Jais medžiagas dažo. Išdžiausto ant medžių kieme. Atsibundi kokį rytą – visas kaimas vėliavėlėmis išpuoštas...

A, svarbiausią dalyką pamiršau. Mūsų teta pamišusi dėl Japonijos. Gal ji ten ankstesniame gyvenime gyveno, kas žino...

Teta Petronėlė puolė ropštis pas mus. Kareiviai stūmė ją lauk. Mama ženklais rodė, kad teta bėgtų tolyn. O ji, visa sušilusi, vis tiek įvirto į vežimą. Kareiviai kvatodami iškratė knygas ant kelio. Tik vienos nepamatė, paslėptos prie krūtinės. Knygelės raudonu viršeliu. Nuo tada visos knygos raudonais viršeliais man primena tą rytą ir japonų haiku.

Tiesa, tuomet pirmą kartą išgirdau žodį HAIKU. Skambėjo jis kaip burtažodis. Haiku... Pasirodo, tai toks japoniškas eilėraštis. Panašius mes patys netrukus mėginsim kurti.

Gulėjom plunksniniuose pataluose, o teta Petronėlė mums sekė pasaką: „Kitą kartą gyveno kaime japonas. Nebuvo jis ponas, viso labo paprastas poetas. Per dieną suvalgydavo tris ryžių grūdėlius ir parašydavo po trieilį. Keliuose žodžiuose slypėdavo visatos gylis. Pažvelkit į dangų ir pasakykit, ar čia tas matyti...“

Dangus buvo nusėtas žvaigždžių.

Iš knygos „Sibiro haiku“
Dailininkė Lina Itagaki

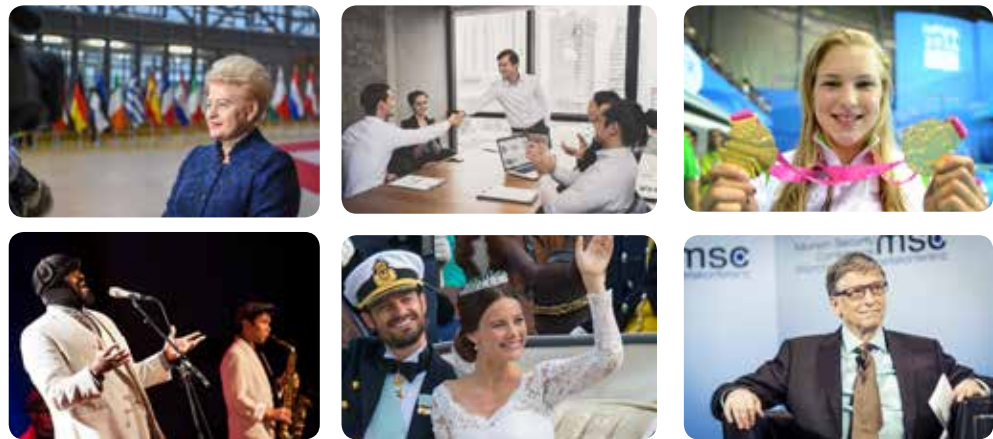
Fenomenas – retas, neįprastas, išskirtinis reiškinys ar žmogus.

1. Iš tekste paminėtų detalių sukurkite žodinį Petronėlės portretą. Kaip ji atrodė, kuo išsiskyrė jos veikla?
2. Paaikškinkite, kaip supratote pasakymą, kad gal Petronėlė ankstesniame gyvenime Japonijoje gyveno. Prisiminkite, kaip į pomirtinį gyvenimą žvelgia budistai.
3. Kokią knygą išsaugojo teta Petronėlė, įvirsdama į vežimą, kuriame sėdėjo į Sibirą tremiama šeima?
4. Prisiminkite, kokį eilėraštį vadiname haiku.
5. Apie ką kalbama tetos Petronėlės sugalvotame haiku? Šis eilėraštis linksmas ar liūdnas? Kas tai rodo?
6. Ką teta Petronėlė pasakojo apie japonų poetą?
7. Kaip teta Petronėlė stengėsi padėti tremtyje atsidūrusiems vaikams?

- Sąsiuvinyje užrašykite nupieštą dialogą. Neužmirškite skyrybos ženklų.

Lesson One: Famous, Near, and Dear

1. Look at the pictures and decide which words belong to which pictures.

a celebrity a lead singer a leader a captain a president a princess

2. Match the words from Ex. 1 to these sentences.
- a) This person is the head of a country.
 - b) This is the person who is the head of a team.
 - c) This is a girl whose mother is a queen.
 - d) This person is very famous.
 - e) This person is the main voice in a music band.
 - f) They all are ...

3. Listen and number the pictures.

Let's learn!

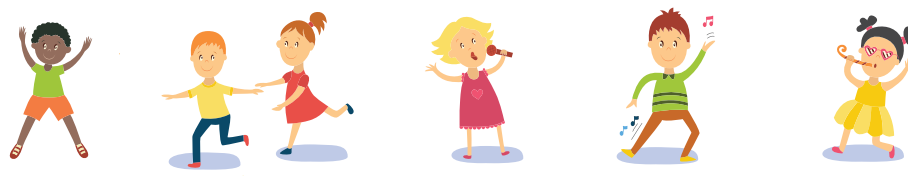
Present	Past
To be - am / is / are	To be - was / were
I am friendly. He isn't bad. Are we good friends?	I was friendly. He wasn't naughty. Were we good friends in the first grade?

4. Look at the photos. What ideas come to your mind? Match the texts to the photos.

- 1) My dad is a hero for people who love sport. He is my hero too, but not because he is a famous sportsman. I love him because he is my dad. He was there to help me when I was small and he still is the one I can trust. He was and is my hero.
- 2) This is the royal family. But I don't think that children love their family because it's famous. When they were small, they didn't know that, they just loved them for being close. They still are the most important people to each other, just because they are a family.

5. Let's sing!

If you're happy and you know it
clap your hands!
If you're happy and you know it
clap your hands!
If you're happy and you know it
and you really want to show it.
If you're happy and you know it
clap your hands!
Stomp your feet! Nod your head!
Spin around! Shout hurray! Jump
around! Pat your head! Pat your
legs! Rub your tummy! Honk your
nose! Blink your eyes!

If you're happy and you know it
shake your arms!
If you're happy and you know it
shake your arms!
If you're happy and you know it
and you really want to show it.
If you're happy and you know it
Shake your arms! Blink your eyes!
Honk your nose! Rub your tummy!
Pat your legs! Pat your head! Jump
around! Shout hurray! Spin around!
Nod your head! Stomp your feet!
Clap your hands!

Išmokome

Naujų žodžių apie lyderius:
a president, a leader, a captain, a lead singer, a celebrity, a princess.

Palyginti, kas yra ir kas buvo:
I am friendly. / I was friendly.